

natuurtoets

Quickscan natuurtoets Steenbrugge fase 2, Deventer

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving

Opdrachtgever

BPD Ontwikkeling bv

Status

Definitief

Barchman Wuytierslaan 10
3818 LH Amersfoort

T [038] 423 64 64

E info@ecogroen.nl

I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets Steenbrugge fase 2, Deventer

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving

Projectcode	Datum	Status
19-003	16 juni 2020	Definitief

Auteur(s)

M.A. (Martin) Heinen

Tweede lezer

M.G. (Mark) Hoksberg

Opdrachtgever

BPD Ontwikkeling bv

© Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Heinen, M.A. (2020). Quickscan natuurtoets Steenbrugge fase 2, Deventer. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving. Rapport 19-003. Ecogroen bv.

Inhoud

Samenvatting	1
1. Inleiding	3
1.1 Aanleiding en doelstelling	3
1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	3
2. Kader en methode	4
2.1 Wettelijk kader	4
2.2 Onderzoeksmethode	5
3. Gebiedsbescherming	6
3.1 Natura 2000	6
3.2 Natuurnetwerk Nederland	6
4. Soortbescherming	8
4.1 Flora	8
4.2 Zoogdieren	9
4.3 Broedvogels	12
4.4 Amfibieën	16
4.5 Overige soortgroepen	17
5. Geraadpleegde bronnen	18
 Bijlagen	
Bijlage 1 – Ligging van het plangebied	

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

BPD Ontwikkeling bv is bezig met de gebiedsontwikkeling van fase 2 in het plan Steenbrugge in Deventer. Dit toekomstig woongebied bestaat momenteel uit agrarisch gebied met enkele houtopstanden en solitaire bomen. Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen beschermde natuurwaarden worden geschaad. Ecogroen is gevraagd om deze waarden in beeld te brengen. Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of activiteiten conflicteren met beschermde natuurwaarden. In voorliggende natuurtoets zijn de methodiek en resultaten van het uitgevoerde onderzoek beschreven en (juridische) vervolgstappen vermeld.

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied of in het Natuurnetwerk Nederland. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Rijntakken', gelegen op een afstand van circa twee kilometer ten westen van het plangebied. Op circa 150 meter afstand ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied, het Wechelerveld.

Soortbescherming

- In de aanwezige te handhaven bebouwing zijn potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. In bomen in het plangebied zijn geen potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. In de eiken in de rand van de begraafplaats zijn wel diverse holten in de bomen aanwezig. Deze bomen blijven gehandhaafd. De Zandwetering is in gebruik als vliegroute voor vleermuizen. Het plangebied is marginaal geschikt als foerageergebied voor diverse vleermuissoorten, alleen de randen met houtopstanden zijn potentieel geschikt.
- Steenmarter en eekhoorn komen foeragerend voor in het plangebied. Alleen randen van het plangebied zoals van het bos, het Zandweteringpark en de begraafplaats zijn potentieel geschikt als leefgebied voor kleine marterachtigen en egel. Deze randen blijven behouden.
- In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van algemene, grondgebonden zoogdiersoorten en amfibieën aangetroffen en/of te verwachten.
- In het plangebied komen naast algemene vogelsoorten van akkers, ruigten en bosranden ook buizerd, sperwer en steenuil voor. In bossen en houtopstanden zijn boomklever, boomkruiper en groene specht aanwezig. Dit zijn broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Buizerd en sperwer broeden in het bos aan de noordwestzijde en gebruiken het plangebied als marginaal foerageergebied. De verwachting is dat er geen extra verstoring optreedt bij buizerd en sperwer als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen. Boomklever, boomkruiper en groene specht zijn broedvogels met jaarrond beschermde nesten categorie 5 en broeden ook in houtopstanden en bossen. Als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen zijn geen negatieve effecten op deze soorten te verwachten. Steenuil heeft bijna jaarlijks een territorium op het erf van Wechelerweg 52 en 54 en gebruikt een deel van het plangebied als optimaal en marginaal foerageergebied. Door het bouwrijp maken en bebouwen van het plangebied in fase 2 is de kans groot dat dit steenuilterritorium verdwijnt als gevolg van het verder geïsoleerd raken van het broedpaar en vanwege het verdwijnen van optimaal foerageergebied.
- In het plangebied zijn geen groei- en vaste verblijfplaatsen van flora, reptielen, ongewervelden en vissen aangetroffen of te verwachten die bescherming genieten, uitgezonderd soorten waarvoor een vrijstelling van ontheffingsplicht geldt in de provincie Overijssel.

Advies en vervolgstappen

- De plannen hebben geen directe schade aan Natura 2000- of Natuurnetwerk Nederland tot gevolg, uitgezonderd eventuele effect van stikstofuitstoot. Het toetsingskader voor dit effect was tot voor kort het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Het PAS is door de Raad van State onlangs vernietigd. Dit betekent dat voor projecten en plannen met toename van stikstofdepositie op gevoelige habitats of leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden niet meer kan worden teruggevallen op het PAS en de rekenmethode AERIUS. Het rijk en provincies werken op dit moment aan een duurzame oplossing voor deze impasse. Momenteel kan er weer gerekend worden met AERIUS voor kleine bouwprojecten en projecten waarbij verwacht wordt dat de stikstofuitstoot 0,00 Mol is. Wij adviseren om een AERIUS-berekening uit te laten voeren voor de bouwfase en de fase van in gebruikname.
- Bij de voorgenomen nieuwbouwplannen dient rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van een vliegroute van vleermuizen bij de Zandwetering en mitigerende maatregelen te worden genomen. Indien dit niet mogelijk is, is het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk.
- Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren en verblijfplaatsen van algemene, grondgebonden zoogdieren en amfibieën met een provinciale vrijstelling verloren gaan. Voor deze soorten geldt in voorliggende situatie automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze soorten niet aan de orde is.
- Door het bouwrijp maken en bebouwen van het plangebied in fase 2 raakt een huidige nestplaats van steenuil aan Wechelerweg 52 geïsoleerd en gaat circa 3,5 hectare optimaal foerageergebied van steenuil verloren. Dit komt bovenop het eerdere verlies van leefgebied in fase 1 en het verlies aan rust en donker foerageergebied.
- Om te bepalen of één of twee paar steenuilen in het plangebied aanwezig zijn, adviseren wij om in de periode van 1 februari tot 30 april drie avondbezoeken af te leggen om de baltsroep te luisteren en één dagbezoek af te leggen om nesten op te sporen.
- Voor het verloren gaan van het territorium van steenuil dienen een ontheffing Wet natuurbescherming te worden aangevraagd en mitigerende maatregelen te worden uitgevoerd.
- Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en eind juli worden aangehouden als broedseizoen. Echter, een soort als houtduif kan bijvoorbeeld tot in november broedend worden aangetroffen. Bij het onverwacht aantreffen van nesten van broedvogels dienen de betreffende werkzaamheden direct te worden gestaakt en direct contact te worden gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

BPD Ontwikkeling bv is bezig met de gebiedsontwikkeling van fase 2 in het plan Steenbrugge in Deventer. Het bestemmingsplan is vastgesteld en de aanleg van fase 1 is nagenoeg gereed. Nu wordt een omgevingsvergunning voor fase 2 voorbereid, waarvan voorliggende natuurtoets de ruimtelijke onderbouwing betreft. In fase 2 worden in totaal circa 800 woningen gebouwd.

Als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden kunnen beschermde natuurwaarden worden geschaad. Ecogroen is gevraagd om deze waarden in beeld te brengen. Deze natuurtoets is bedoeld om inzicht te krijgen in mogelijke effecten op aanwezige natuurwaarden die op kunnen treden als gevolg van voorgenomen werkzaamheden ten behoeve van de inrichting van het gebied. Wet- en regelgeving voor bescherming van natuur verplichten vooraf te toetsen of activiteiten conflicteren met beschermde natuurwaarden.

In paragraaf 1.2 gaan we in op de situatie en de beoogde ontwikkeling. In hoofdstuk 2 is het wettelijk kader en de onderzoeksmethodiek beschreven. Vervolgens wordt een effectanalyse en -beoordeling gegeven ten aanzien van beschermde gebieden (hoofdstuk 3) en soorten (hoofdstuk 4). In hoofdstuk 5 zijn de geraadpleegde bronnen vermeld.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied ligt aan de noordrand van Deventer en wordt globaal begrensd door de Raalterweg, Wechelerweg, Boxbergerweg en het Zandweteringpark. Meer in detail betreft het de thans met maïs ingezaaide toekomstige bouwpercelen. Deze zijn met geel aangegeven in bijlage 1. De erven Wechelerweg 52 en 54 en de randen van het Zandweteringpark, begraafplaats en het bos aan de noordwestzijde zijn ook bij het onderzoek betrokken.

2. Kader en methode

2.1 Wettelijk kader

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Staatsblad 2016) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport gaan wij in op de soortbescherming en gebiedsbescherming. Toetsing aan bescherming van houtopstanden in de Wet natuurbescherming is niet aan de orde, vanwege de ligging binnen de bebouwde kom. Voor de volledige wettekst van de Wet natuurbescherming verwijzen wij naar <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-01-01>. In onderstaand kader 2.1 geven we een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet eist van iedereen zorgplicht voor de natuur. Zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat niemand moedwillig natuurgebieden of in het wild levende dieren of planten of hun directe leefomgeving mag verstoren, schaden of doden. Dit kan door het achterwege laten van een handeling of door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van voorzorg is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrichtlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen, projecten en activiteiten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen effecten optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project of handeling niet nodig. Zijn (significant) negatieve effecten niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het Rijk.

Soorten (hoofdstuk 4)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, eileg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten van de Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), als bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:
 - Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.
 - Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als er aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer ervoor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken en aan welk wettelijk belang wordt voldaan.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De bescherming van het Natuur Netwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en uitgewerkt in provinciale verordeningen en bestemmingsplannen. De bescherming van het NNN staat geheel los van de Wet natuurbescherming.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuur Netwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

Aangezien in dit project niet wordt afgeweken van het vigerende bestemmingsplan, is toetsing van negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet noodzakelijk. Vervolgstappen ten aanzien van het NNN zijn daarmee niet aan de orde.

2.2 Onderzoeksmethode

Voorliggende quickscan natuurtoets is gebaseerd op een literatuuronderzoek en een veldbezoek ter plaatse. Het literatuuronderzoek heeft bestaan uit een raadpleging van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) op 10 september 2019, eerder uitgevoerde natuurtoetsen (Hoksberg 2016) en uitgevoerde floraonderzoeken in de gemeente Deventer (Brendeke & Heinen 2015, Heinen 2017, Heinen & Brendeke 2017) en regionale verspreidingsatlassen. Het veldbezoek is uitgevoerd op 11 september 2019 onder gunstige omstandigheden (droog, licht tot half bewolkt, 14° C, weinig wind). Het plangebied en de directe omgeving zijn onderzocht door een ecooloog van Ecogroen. Met name de percelen bestemd als 'woongebied', de te behouden oude bebouwing, de randen van de begraafplaats, randen van het Zandweteringpark en het bosgebied zijn bij het onderzoek betrokken. Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming en mogelijke relaties tussen het plangebied en beschermde gebieden. Daarnaast is in kaart gebracht of (mogelijke) jaarrond beschermde nesten van broedvogels aanwezig zijn binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden. Aanwezige bomen zijn geïnspecteerd op boomholtes en spleten die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

Op basis van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld welke soorten (mogelijk) aanwezig zijn en is bepaald of het plangebied gelegen is in of nabij beschermde gebieden. Met het uitvoeren van het onderzoek is ook rekening gehouden met de eisen die de gemeente Deventer aan natuurtoetsen stelt (Lam 2017, 2019). Vervolgens is op basis van het voornemen bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten en gebieden. Indien sprake is van negatieve effecten is advies gegeven over te nemen vervolgstappen.

3. Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is 'Rijntakken' gelegen op een afstand van circa twee kilometer ten westen van het plangebied. Gezien de aard van de werkzaamheden, de afstand tot Natura 2000-gebied en de tussenliggende infrastructuur en bebouwing zijn, met uitzondering van stikstofdepositie, negatieve effecten op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden op voorhand met zekerheid uit te sluiten.

Emissie van stikstofoxiden ontstaat onder andere door verbranding van fossiele brandstoffen bij stook van CV-installaties of in het verkeer. De stikstof slaat in het plangebied en omgeving neer (stikstofdepositie) en kan negatieve effecten op beschermde natuur hebben tot op vele kilometers afstand van de bron. Stikstof heeft een vermestend en verzurend effect waarvoor diverse planten en vegetaties gevoelig zijn. Daardoor kan (significant) effect ontstaan op voor stikstof gevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden.

Het toetsingskader voor dit effect was tot voor kort het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Op 29 mei jl. is het PAS door de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2019:1603) vernietigd. Dit betekent dat voor projecten en plannen met toename van stikstofdepositie op gevoelige habitats of leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden niet meer kan worden teruggevallen op het PAS.

Ook is het oude voorgeschreven rekenprogramma AERIUS – dat de stikstofdepositie als gevolg van projecten berekent – niet meer bruikbaar. Het rijk en provincies werken op dit moment aan een duurzame oplossing voor deze impasse. Vanaf 16 september 2019 stelt het RIVM de nieuwe versie van AERIUS Calculator beschikbaar. Met AERIUS Calculator 2019 kunnen initiatiefnemers, adviesbureaus en overheden de uitstoot van stikstof en de neerslag daarvan op Natura 2000-gebieden berekenen. De AERIUS Calculator 2019 heeft niet meer de specifieke functionaliteiten van het PAS (bron: RIVM 2019).

Wij adviseren om met de nieuwe AERIUS Calculator de effecten van stikstofdepositie in de bouwfase en in de fase van ingebruikname inzichtelijk te maken.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Uit de Atlas van Overijssel blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van NNN-gebied (Provincie Overijssel 2019a). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa 150 meter ten oosten van het plangebied en betreft het Wechelerveld.

Gezien de aard van de geplande ontwikkelingen en de korte onderlinge afstand zal het NNN-gebied Wechelerveld in de toekomst meer als uitloop- en recreatiegebied worden gebruikt door de bewoners van de nieuwe wijk. Dit wordt gezien als externe werking.

De huidige eigenaar van het natuurgebied, Stichting IJssellandschap, heeft met aanpassingen aan de huidige infrastructuur (aanleg van veel wandelpaden, een fietspad, mountainbikeroute en twee grote parkeerterreinen) geanticipeerd op deze toekomstige ontwikkelingen (Stichting IJssellandschap 2019).

De voorgenomen ontwikkeling (het uitvoeren van fase 2) past in het huidige bestemmingsplan, een bestemmingsplanwijziging is niet aan de orde. Hierdoor hoeft er niet getoetst te worden aan externe werking op het Natuurnetwerk Nederland. Er zijn dan ook geen vervolgstappen ten aanzien van NNN-gebieden aan de orde.

4. Soortbescherming

4.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten of planten van de Rode Lijst aangetroffen. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, Brendeke & Heinen 2015, Heinen 2017a, Heinen & Brendeke 2017) worden deze soorten en soorten van de operationele lijst (Lam 2019) niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

In het plangebied zijn soorten van droge ruigten, voedselrijke akkers en verstoorde bodem aanwezig. Kenmerkende soorten zijn Canadese fijnstraal, bijvoet, zomertijnstraal, kaal knopkruid, reukeloze kamille, zandteunisbloem en ridderzuring. Langs de akkers zijn brede randen ingezaaid met in- en uitheemse nectarplanten zoals zonnebloem, *Cosmea*, korenbloem, gele ganzenbloem en groot kaasjeskruid. Oude bermen in het gebied zijn voedselarm met soorten als fioringras, rood zwenkgras, gestreepte witbol, hondsdraf, penningkruid en vlasbekje. De bosranden van het bosgebied zijn beplant met beuk, eik, vuilboom en lijsterbes. Ondergroei bestaat uit hulst, kamperfoelie, gewone vlier en Amerikaanse vogelkers. Het centrale deel van het bos bestaat uit een gemengd bos met sparren, berken en zomereiken, afgewisseld door open kapvlaktes met veel bramen en opschot van berken en lijsterbes. De randen van de begraafplaats zijn beplant met hoge eiken en een dichte struiklaag. Aan de westzijde van de begraafplaats staat een dichte coniferen haag. Een oude populierenrij met ondergroei van meidoorn, zomereik, Gelderse roos en braam verbindt de woonwijk (fase 1) met de begraafplaats. Er zijn verspreid over de singel circa 30 planten van de voormalig beschermde brede wespenorchis aanwezig (zie figuur 4.1).

Figuur 4.1 Groeiplaats van brede wespenorchis in het plangebied. Foto: Martin Heinen, Ecogroen.

Invasieve exoten

Er zijn binnen het plangebied geen groeiplaatsen van Japanse duizendknoop of andere invasieve exoten aanwezig.

In de bosrand en bij bomen in de bermen of langs de randen van het plangebied zijn kleine groeiplaatsen aanwezig van de Amerikaanse vogelkers. Deze exoot wordt niet aangemerkt als invasief (NVWA 2019), maar kan zich in bepaalde gevallen wel flink uitbreiden. De kans is groot dat de aanwezige struiken zich beperken tot deze schaduwrijke randen en zich niet over het gehele plangebied verspreiden.

4.2 Zoogdieren

Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden (zie ook kader 4.1). Hieronder worden deze onderdelen nader beschreven en op welke wijze ze beschermd zijn.

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven / zomerverblijven, baltslocaties / paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Binnen de in fase 2 te bebouwen delen van het plangebied zijn geen potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. In de bestaande bebouwing zijn potentieel geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuissoorten als laatvlieger, gewone en ruige dwergvleermuis aanwezig. Aangezien deze bebouwing blijft gehandhaafd, is schade aan verblijfplaatsen in bebouwing niet aan de orde is. In de bomen langs de randen van het plangebied en in de dubbele eikenrij en populierenrij zijn vanwege het ontbreken van geschikte holten en spleten geen geschikte verblijfplaatsen van vleermuizen te verwachten.

In de eiken in de rand van de begraafplaats zijn wel diverse holten in de bomen aanwezig. Omdat deze bomen gehandhaafd blijven is geen directe schade aan potentiële verblijfplaatsen te verwachten.

Foerageergebieden

De gedeelten waar in het plangebied in fase 2 woningen worden gebouwd zijn wegens de grote openheid, de aanwezigheid van monocultures van maïs en het gebrek aan geleidende elementen marginaal foerageergebied voor vleermuizen. De bosranden en de randen van de begraafplaats langs het plangebied vormen optimaal foerageergebied voor algemene vleermuissoorten als laatvlieger en gewone dwergvleermuis. Het zuidelijk van het plangebied gelegen Zandweteringpark vormt foerageergebied voor een groot aantal vleermuissoorten, zoals gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis. Gezien de groene omgeving is foerageergebied ruim voorhanden en is er geen sprake van onmisbaar foerageergebied. Vervolgstappen voor foerageergebieden van vleermuizen zijn niet aan de orde.

Vliegroutes

Tijdens in 2015 en 2016 uitgevoerd vleermuisonderzoek naar vliegroutes bleek de Zandwetering als vliegroute te worden gebruikt door gewone dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis (Hoksberg 2016). De Zandwetering behoudt zijn huidige functie en blijft zodoende als vliegroute geschikt. Het is van belang dat verstoring door licht niet optreedt in de aanlegfase en de gebruiksfase.

Aanlegfase

Een eventueel te bewaken bouwketenpark, materialenopslag en parkeergelegenheid voor bouwmaterieel moet daarom zodanig worden gesitueerd dat er geen uitstraling door bewakingslampen naar het Zandweteringpark optreedt. Ook bouwlampen die werkzaamheden bijlichten kunnen in nachtelijke uren voor verstoring zorgen. In de periode dat de vliegroutes in gebruik zijn (van circa maart tot en met oktober) zijn de dagen echter al zo lang dat er gedurende werkdagen doorgaans geen bouwlampen noodzakelijk zijn.

Gebruiksfase

In de gebruiksfase van de woningen in fase 2 kunnen de lampen van woningen, straatverlichting en passende auto's verstoringe lichtinval veroorzaken op een vliegroute als zijn op korte afstand staan van het Zandweteringpark. Er zijn diverse mogelijkheden om lichtverstoring te voorkomen:

- Straatverlichting uitrusten met amberlampen. Deze lampen stralen niet dat deel van het lichtspectrum uit dat voor vleermuizen hinderlijk is. De lampen geven een oranjegeel schijnsel.
- Woningen en wegen niet vlak langs het park of het water van de Zandwetering plaatsen. Zorg voor een groene afscherming met het park of een bufferzone.

Eindconclusie lichtverstoring

De voorgestelde maatregelen dienen te worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. Als de voorgestelde lichthinderbeperking niet haalbaar is, dan is schade aan de vliegroute voor vleermuizen te verwachten en dient een ontheffing Wet natuurbescherming aangevraagd te worden. De aanvraag voor zo'n ontheffing gaat gepaard met mitigerende (verzachtende) maatregelen.

Grondgebonden zoogdieren

Steenmarter

De steenmarter komt vooral voor in parklandschap in de nabijheid van steden, dorpen en boerderijen en is een cultuurvolger. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van lijnvormige landschapselementen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt (bron: zoogdierenvereniging.nl).

In 2010 en 2011 zijn langs de randen van het plangebied waarnemingen gedaan van foeragerende steenmarters. In 2016 zijn op het erf Wechelerweg 52 enkele prooiresten aangetroffen die wijzen op incidentele aanwezigheid van steenmarter. Er is daar geen sprake van vaste verblijfplaatsen van de soort (Hoksberg 2016). In 2018 is een verkeersslachtoffer gevonden op de Raalterweg ten zuiden van de begraafplaats. In 2017 is op het erf Wechelerweg 54 (aan de rand van het plangebied) een verblijfplaats aangetroffen (Heinen 2017b, NDFD 2019). Dit erf met zijn vele schuilmogelijkheden is optimaal leefgebied voor steenmarter. De voorgenomen plannen om fase 2 van de woningbouw uit te voeren hebben geen negatieve effecten op deze bestaande voortplantingsplaats.

Tijdens het veldbezoek in 2019 zijn in de te bebouwen delen van fase 2 geen recente sporen van steenmarter aangetroffen. Deze percelen maken mogelijk onderdeel uit van het foerageergebied van steenmarter, maar zijn vanwege het ontbreken van geleidende beplanting en bebouwing marginaal geschikt.

In de nieuwe situatie, als fase 2 van de woningbouw is uitgevoerd, is er vanwege de aanwezigheid van bebouwing, groenstroken en tuinen voldoende (nieuw) leefgebied voor de steenmarter voorhanden. Negatieve effecten op het voortbestaan van de soort zijn zodoende niet te verwachten.

Kleine marterachtigen en egel

Op het moment van schrijven geldt voor kleine marterachtigen (wezel, hermelijn, bunzing) en egel een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Provincie Overijssel heeft onlangs te kennen gegeven naar verwachting per 1 november 2019 kleine marterachtigen en egel van de vrijstellingslijst te halen door de provinciale verordening aan te passen. Van deze soorten is recentelijk vastgesteld dat de staat van instandhouding in Overijssel ongunstig is. Daarom krijgen ze een zwaardere beschermingsstatus in Overijssel. Het is dan verboden om deze soorten te doden of vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen. Mocht de beoogde ontwikkeling nog niet uitgevoerd zijn op het moment dat deze wijziging van kracht gaat, is mogelijk aanvullend onderzoek en/of een ontheffingsaanvraag noodzakelijk (Veldman & Troost 2019, zie kader 4.2).

Kader 4.2 Bescherming kleine marterachtigen en egel in Overijssel

De kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel) en egel hebben in de huidige wetgeving in Overijssel een vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. De provincie Overijssel heeft te kennen gegeven de bescherming van de kleine marterachtigen en egel te willen verhogen door deze soorten van de vrijstellingslijst te halen door haar provinciale verordening aan te passen. De soorten gaan beschermd worden door artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming (nationaal beschermde soorten zonder vrijstelling). Hoe exact invulling wordt gegeven aan de wijziging in de provinciale verordening is nog niet bekend.

De wijziging van de provinciale verordening heeft als gevolg dat bij toekomstige ontwikkelingen altijd getoetst dient te worden aan het voorkomen van kleine marterachtigen en egel. Wanneer schade aan kleine marterachtigen en egel niet uitgesloten kan worden, is aanvullend onderzoek noodzakelijk.

Kleine marterachtigen

In de afgelopen tien jaar zijn geen waarnemingen bekend van kleine marterachtigen in het plangebied (NDFP 2019). In de te bebouwen delen van het plangebied is geen geschikt biotoop gevonden voor deze soortgroep. Alleen de randen van de begraafplaats, het bos en het Zandweteringpark zijn vanwege de aanwezigheid van opgaand groen, struweel en ruigte potentieel geschikt als foerageergebied. Deze randen blijven gehandhaafd. Negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen op kleine marterachtigen zijn zodoende niet aan de orde.

Egel

Er is één waarneming uit 2009 bekend van een doodgereden egel op de Raalterweg ter hoogte van de begraafplaats (NDFP 2019). In de te bebouwen delen van het plangebied is geschikt foerageerbiotoop aanwezig in de vorm van de ruige bloemrijke akkerranden en grasbermen. De randen van de begraafplaats, het bos en het Zandweteringpark zijn potentieel geschikt als voortplantings- en foerageergebied. Deze randen blijven gehandhaafd. Ook is in de nieuwe situatie voldoende (nieuw) leefgebied voor de egel aanwezig in de vorm van groenstroken en tuinen. Negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen op egel zijn niet aan de orde.

Eekhoorn

Van eekhoorn zijn in de afgelopen tien jaar drie waarnemingen bekend uit het noordwestelijk gelegen bosgebied en van de begraafplaats (NDFP 2019). Tijdens het veldbezoek in 2019 is in de hoge bomen aan de rand van de begraafplaats een volwassen eekhoorn waargenomen. De te bebouwen percelen in het plangebied zijn ongeschikt als leefgebied voor eekhoorn. Mogelijk wordt in de dubbele rij eikenbomen langs de oprit naar Wechelerweg 52 door eekhoorn gefoerageerd. Deze bomen blijven echter behouden. Negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen op eekhoorn zijn zodoende niet aan de orde.

Nationaal beschermde soorten (met provinciale vrijstelling)

In het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen en/of te verwachten. Dit zijn onder andere mol, huisspitsmuis, bosspitsmuis *spec.*, konijn, rosse woelmuis, en bosmuis. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Overijssel automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is.

4.3 Broedvogels

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met verschillende beschermingsregimes (zie kader 2.1). Van veel broedvogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal broedvogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.3 volgende pagina). In het plangebied en directe omgeving zijn enkele van deze broedvogels aanwezig. Het betreft steenuil, buizerd, en sperwer. In het plangebied

komen ook enkele soorten voor die staan vermeld op de lijst van broedvogels met jaarrond beschermde nesten categorie 5 van de provincie Overijssel (Provincie Overijssel 2019b). Deze vogels keren weliswaar vaak terug naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar beschikken wel over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Kader 4.3 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de boomvalk, buizerd, gierwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Vanaf september 2019 zijn in Overijssel ook in functie zijnde nesten van boerenwaluw, bosuil, huiswaluw, raaf, torenvalk, zeearend en zwarte specht jaarrond beschermd. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Stenuil

Deze soort is op twee erven in het plangebied waargenomen. Deze erven met de huidige bebouwing blijven bestaan en worden ingepast in de nieuwbouwplannen voor fase 2. De actieradius van Steenuil vanuit een nestlocatie is veelal 200 meter, binnen hun territorium kunnen zij 500 meter afleggen (BIJ12 2017). Het plangebied ligt binnen deze straal vanuit de nestplaatsen. Het biotoop op de beide erven waar wordt genesteld is kleinschalig met veel beschutte hoekjes en ruigten.

Wechelerweg 52

Hoksberg (2016) meldt dat steenuil in 2013 en 2014 broedend aanwezig was op het erf Wechelerweg 52. In 2017 is dit nogmaals bevestigd (NDFP 2019). In 2019 is een roepende steenuil gehoord op dit erf (bron: M. Hoksberg, Ecogroen). Tijdens het recente veldbezoek voor de quickscan natuurtoets zijn in de kapschuur en aan de buitenkant van de woning geen sporen aangetroffen van steenuil. De bewoners waren afwezig zodat er geen navraag kon worden gedaan. De omringende tuin met boomgaard en hagen is zeer geschikt als leefgebied voor de steenuil. Het erf biedt vanwege de variatie in structuur en vegetatie zeer goede mogelijkheden voor een steenuilenpaar om te foerageren voor henzelf en eventuele jongen.

Als gevolg van de al uitgevoerde woningbouw in fase 1 en de geplande bouw van 800 woningen in fase 2 raakt deze nestlocatie verder geïsoleerd en wordt de mogelijkheid voor steenuil sterk beperkt om rustig in het donker te vliegen en te foerageren.

Wechelerweg 54

In de aanwezige bebouwing en deels gesloopte schuren ontbreken potentiële broedlocaties van Steenuil. Op het erf zijn twee steenuilenkasten aanwezig. Uit jaarlijkse controle door Vogelwerkgroep De IJsselstreek (mevrouw A. Buijtenhek) blijkt dat er zeker tot 2017 niet wordt gebroed. Wel wordt een van deze nestkasten incidenteel als rustplaats gebruikt (Heinen 2017b). In 2018 is tijdens de broedperiode vanuit een van de kasten een steenuil gehoord (bron: M. Bootsma, Gemeente Deventer). In het voorjaar van 2019 is bij de oprit van het erf ook een roepende steenuil gehoord (bron: M. Hoksberg, Ecogroen).

Deze waarnemingen geven aan dat dit erf tot een recent steenuilterritorium behoort. Omdat het vorige erf van nummer 52 op een afstand van circa 450 meter ligt (binnen de maximale afstand die steenuilen afleggen binnen hun territorium) is het mogelijk dat dit een vogel van hetzelfde paar is.

Als gevolg van de voorgenomen bouwplannen wordt eventuele uitwisseling tussen beide erven sterk beperkt en bestaat er een reële kans dat steenuil uit het gebied verdwijnt.

Omgevingscheck

Uit een inventarisatie van aanwezig leefgebied in een omtrek van circa 500 meter rondom Wechelerweg 52 is gebleken dat vooral het erf en de met bomen beplante omgeving voor Steenuil van onmisbaar belang zijn. Het is een structuurrijk geheel met enkele oude en vele jonge fruitbomen, ruige randjes, moestuin, eikenlaan met brede kruidenrijke berm, kapschuur, jong eikenbosje en een rij jonge walnotenbomen. Een aantal onbebouwde delen en bermen zijn thans nog ruig en daardoor geschikt als leefgebied voor kleine zoogdieren en insecten. Het aangrenzende Zandweteringpark wordt deels begraasd waardoor kort begraasde vegetaties voorhanden zijn waarin kevers en muizen vrij gemakkelijk kunnen worden gevangen. Een ander deel van het grasland bestaat uit hoog gras dat rijk is aan grote insecten als sprinkhanen. Door de aanwezigheid van fruitbomen en afrasteringspaaltjes is sprake van veel uitkijkposten voor de jacht. Deze biotopen zijn allemaal beoordeeld als optimaal.

Een ander deel van het plangebied binnen 500 meter ligt bestaat uit monocultures van maïsakkers, die deels voorheen graanakkers waren. In graanakkers kunnen hoge muizendichtheden optreden die met name voor het voeren van de jonge uilen van grote waarde kunnen zijn. Echter de huidige teelt van maïs heeft dit teniet gedaan. De percelen met maïs in het plangebied gelden zodoende als marginaal leefgebied. Zij zijn geschikt om ongestoord in het donker afstanden te overbruggen.

Vervolgstappen

Door het bouwrijp maken en bebouwen van het plangebied in fase 2 is de kans groot dat het huidige steenuilterritorium verdwijnt als gevolg van indirecte negatieve effecten (het verder geïsoleerd raken van het broedpaar). Tevens gaat als gevolg van directe effecten circa 3,5 hectare optimaal en 17 hectare marginaal foerageergebied van een totaal van circa 78 hectare maximaal te bereiken leefgebied verloren, binnen een straal van 500 meter rondom de nestplaats aan de Wechelerweg 52.

Om te bepalen of de waargenomen steenuilen op de erven Wechelerweg 52 en 54 hetzelfde paar of twee losse paren zijn, adviseren wij om in de juiste periode (1 februari-30 april) drie avondbezoeken af te leggen om de uilen met baltsgeluiden te lokken en tijdens één dagbezoek in die periode de erven te onderzoeken op aanwezigheid van nesten.

Voor het verloren gaan van de nestplaats op het erf Wechelerweg 52 en optimaal foerageergebied is het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming en het nemen van mitigerende maatregelen noodzakelijk. Bij het uitvoeren van mitigerende maatregelen kan men denken aan:

- Het ophangen van twee steenuilkasten binnen een straal van 200-500 meter van de huidige nestplaats op een beschutte en rustige plek waar de uilen ongehinderd de mogelijkheid hebben om in het buitengebied te foerageren.
- Het aanleggen van een perceel of strook met graan op een zo kort mogelijke afstand van Wechelerweg 52. Een graanstrook of graanakker dient duurzaam voor een periode van meerdere jaren beschikbaar te zijn en jaarlijks te worden ingezaaid. Vanzelfsprekend mag het graan niet met chemische middelen worden bespoten. Dit garandeert een goede muizenstand en vergroot het voedselaanbod voor steenuil.
- Het plaatsen van uitkijkposten (afrasteringspalen) langs het graanperceel of de graanstrook.
- Het plaatsen van enkele muizenruiters (zie voor informatie: www.vogelbescherming.nl en figuur 4.2).
- De maatregelen dienen tijdig te worden gerealiseerd, dat wil zeggen voordat begonnen wordt met het bouwrijp maken van de grond.
- Deze maatregelen dienen te worden uitgevoerd in overleg met een steenuildeskundige.

Figuur 4.2 Voorbeeld van een muizenruiter. Bron: www.vogelbescherming.nl.

Buizerd en sperwer

Buizerd en sperwer broeden niet jaarlijks in het bosgebied aan de noordwestzijde van het plangebied (Hoksberg 2016). Ook in de NDFF zijn diverse waarnemingen bekend van beide soorten. Tijdens het veldbezoek in 2019 zijn in de bosrand over een breedte van 50 tot 100 meter geen roofvogelnesten aangetroffen. Voor broedende roofvogels geldt over het algemeen een verstoringafstand van 75 meter. De voorgenomen plannen hebben geen negatieve effecten op eventuele aanwezige nesten in het bosgebied. De te bebouwen kavels zijn ongeschikt als broed- en foerageergebied van beide soorten vanwege de monocultures van maïs. Omdat in de (wijde) omgeving van het plangebied voldoende optimaal foerageergebied aanwezig is in de vorm van kruidenrijke graslanden en bermen en ruigten zijn er geen negatieve effecten op beide soorten te verwachten en geen juridische vervolgstappen noodzakelijk.

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten categorie 5

In het plangebied komen enkele soorten voor die staan vermeld op de lijst van broedvogels met jaarrond beschermde nesten categorie 5 van de provincie Overijssel (Provincie Overijssel 2019b). Het betreft boomklever, boomkruiper en groene specht die in bossen en houtopstanden broeden. Deze broedplaatsen blijven grotendeels behouden bij de aanleg van fase 2. Alleen is het niet zeker of de populierenrij behouden blijft. Ook al zou deze rij verdwijnen, dan zijn er nog voldoende mogelijkheden voor aanwezige

vogels van categorie 5 om in de nabijheid van het plangebied een nieuwe nestplaats te vinden. Er zijn dan ook geen negatieve effecten op deze soorten te verwachten.

Overige broedvogels

De in fase 2 te bebouwen maïspcelen zijn geschikt als broedbiotoop voor Kievit en Scholekster. In de bosranden en randen van de begraafplaats is door de aanwezigheid van bomen en struiken broedbiotoop aanwezig voor algemene vogelsoorten zoals merel, zanglijster, zwartkop, heggenmus, winterkoning, koolmees, pimpelmees, grote bonte specht, houtduif en vink. De ruigten en de oeverzone langs de Zandwetering zijn geschikt voor wilde eend, waterhoen, meerkoet, kleine karekiet en rietgors.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en eind juli worden aangehouden als broedseizoen. Echter, een soort als houtduif kan bijvoorbeeld tot in november broedend worden aangetroffen.

Bij het onverwacht aantreffen van nesten van broedvogels dienen de betreffende werkzaamheden direct te worden gestaakt en direct contact te worden gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

4.4 Amfibieën

Door de afwezigheid van permanent oppervlaktewater binnen het plangebied wordt voortplanting van amfibieën binnen het plangebied uitgesloten.

Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens wordt overwintering van de in de Habitatrictlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en nationaal beschermde amfibieën (zoals poelkikker en rugstreeppad) uitgesloten.

Wel is in het plangebied overwintering van algemene soorten amfibieën zoals kleine watersalamander, gewone pad en bruine kikker te verwachten in aanwezige ruigten, (muizen)holen en de strooisellaag in randen met bomen en struiken. Bij de geplande ingrepen kunnen enkele exemplaren van vrijgestelde beschermde amfibieën geschaad worden. In voorliggende situatie geldt automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is.

4.5 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens wordt in het plangebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van beschermde reptielen, vissen en ongewervelden. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze soortgroepen.

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12 (2017). Kennisdocument Steenuil *Athene noctua*. Versie 1.0, juli 2017.

Brendeke, H. & M.A. Heinen (2015). De flora van houtopstanden in Deventer centraal. Inventarisatie van de flora in houtopstanden in het centrale buitengebied van de gemeente Deventer. Rapport 15-005. Ecogroen bv Zwolle.

Heinen, M.A. (2017a). Flora-inventarisatie Deventer 2017. Inventarisatie van de flora in openbare groengebieden in en om Deventer. Rapport 17-052. Ecogroen bv Zwolle.

Heinen, M.A. (2017b). Quickscan natuurtoets Wechelerweg 54, Diepenveen. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 17-428. Ecogroen bv Zwolle.

Heinen, M.A. & Brendeke, H. (2017). Flora-inventarisatie Deventer 2016. Inventarisatie van de flora in een aantal gebieden in het stedelijk en buitengebied van de gemeente Deventer. Rapport 16-048. Ecogroen bv Zwolle.

Hoksberg, M.G. (2016). Natuurtoets Steenbrugge, Deventer. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 15-141A. Ecogroen bv Zwolle.

Lam, E. (2017). Aspecten met betrekking tot het laten doen van en natuurtoets. Beleidsadvies Ecologie 2011:14. Gemeente Deventer.

Lam, E. (2019). Operationele lijst beschermde planten. Besluit B&W 19 maart 2019. Gemeente Deventer.

Ministerie van EZ (2015). Besluit van de Minister van Economische zaken van 15 oktober 2015, DGAN-PDJNG / 15129301, houdende vaststelling van geactualiseerde Rode lijsten flora en fauna.

Ministerie van I&M (2012). Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Staatsblad van het koninkrijk der Nederlanden (2016). Jaargang 2016, Nr. 34. Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming).

Veldman, J. & C. Troost (2019). Soortenbescherming in Overijssel. Bunzing, egel, hermelijn en wezel. Provincie Overijssel, Zwolle.

Vleermuisvakberaad (2017). Vleermuisprotocol 2017.

Internet

Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>).

www.gemeentenatlas.nl

NDFF (<https://ndff-ecogrid.nl>) geraadpleegd 10 september 2019.

NVWA (2019). Invasieve planten en dieren op de Unielijst (<https://www.nvwa.nl/onderwerpen/invasieve-exoten/unielijst-invasieve-exoten>)

Provincie Overijssel (2019a). <https://geo.overijssel.nl/viewer/app/master/v1>

Provincie Overijssel (2019b). Beleidsregel Natuur Overijssel 2019, lijst jaarrond beschermde nesten Overijssel (<http://www.overijssel.nl/loket/vergunning/milieu-natuur/wet-3>)

Raad van State (2019). <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2019:1603>

RAVON.nl (website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen)

RIVM (2019). <https://www.rivm.nl/nieuws/aerius-calculator-2019-beschikbaar>

SOVON.nl (website met soortinformatie over vogels).

Stichting IJssellandschap (2019). <https://www.ijssellandschap.nl/landgoederen/wechelerveld/overig/>

Vlinderstichting.nl (website met soortinformatie over vlinders en libellen)

<https://www.vogelbescherming.nl/beleefdelente/blog/lezen/muizenruiter#>

Zoogdierenvereniging (2019). Website met soortinformatie over de Nederlandse zoogdieren.

Bijlagen

Bijlage 1 – Ligging van het plangebied

Bron: BPD Ontwikkeling bv, inzet: www.gemeentenatlas.nl

De gele percelen, de te behouden bebouwing, de randen van de begraafplaats, randen van het park en het bosgebied zijn met name bij het onderzoek betrokken.

